

Asia: VN/33115/2025

Hallituksen esitysluonnos merenkulun ympäristönsuojelulain ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee merenkulun ympäristönsuojelulain ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamista sekä MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutosten hyväksymistä ja voimaansaattamista.

Traficom kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä hyvin valmistellusta hallituksen esitysluonnoksesta ja pitää ehdotettuja muutoksia kannatettavina. Esityksellä edistetään merenkulun päästöjen vähentämistä, meriympäristön suojelua, sääntelyn ajantasaisuutta sekä kansanvälisten velvoitteiden täytäntöönpanoa.

Traficom lausuu asiassa merenkulun turvallisuuteen, ympäristönsuojeluun ja valvontaan liittyviä viranomaistehtäviä hoitavana virastona. Traficom on osallistunut hallituksen esitysluonnoksen valmisteluun.

Päästöjä koskevat säännökset

Hienonnetun ja desinfioidun käymäläjäteveden päästörajoitus (ehdotettu MYSL 5 luvun 1 § ja 1 a §)

Traficom kiinnittää huomiota ehdotettuihin merenkulun ympäristönsuojelulain 5 luvun 1 §:n ja 1 a §:n säännöksiin, jotka koskevat käymäläjätevesien päästökieltoa ja päästörajoituksia.

Traficom arvioi hienonnettua ja desinfioitua käymäläjätevedettä koskevan päästörajoituksen sanamuoto 1 §:n 3 momentissa epäselväksi. Ehdotuksen mukaan tällaisen jäteveden päästäminen olisi sallittua yli kolmen merimailin päässä lähimmästä maasta Suomen talousvyöhykkeellä, mutta 1 §:n 1 momentin pääsäännön mukaan päästö olisi kuitenkin aina kielletty Suomen vesialueella.

Traficom katsoo, että esitysluonnoksen muotoilu voi johtaa epäselvyyksiin erityisesti tilanteissa, joissa alus sijaitsee Suomen talousvyöhykkeellä mutta alle kolmen merimailin etäisyydellä lähimmästä maasta tai vaihtoehtoisesti yli kolmen merimailin etäisyydellä, mutta vesialuerajan tulkinta ei ole operatiivisesti yksiselitteinen.

Selkeyden vuoksi Traficom pitää tärkeänä, että hienonnetun ja desinfioitun käymäläjäteveden päästörajoitusalueita täsmennetään jatkovalmistelussa. Selkeä ja yksiselitteinen sääntely tukee sekä toiminnanharjoittajien oikeusvarmuutta että viranomaisvalvonnan tehokasta toteuttamista.

Harmaan veden päästökielto ja päästörajoitus (voimassa oleva MYSL 5 luvun 1 a §, ehdotettu 1 b §)

Traficom pitää kannatettavana harmaita jätevesiä koskevan sääntelyn kehittämistä edelleen. Traficom esittää tarvetta tarkastella voimassa olevan merenkulun ympäristönsuojelulain 5 luvun 1 a §:ää (esitysluonnoksessa 1 b §:ää) siten, että harmaan veden päästösääntelyn soveltamisalaa laajennettaisiin myös Suomen sisävesialueille.

Traficom katsoo, että sisävesialueille laajentuessa sääntelyn soveltamisalaa tulisi arvioida aluksen kokoon ja tyyppiin perustuen, jotta sääntely kohdistuisi tarkoituksenmukaisesti ja oikeasuhtaisesti sisävesillä liikkuviin eri alusluokkiin.

Huviveneitä koskevat käymäläjätevesimääräykset (ehdotettu MYSL 5 luvun 1 § ja voimassa oleva 4 §)

Traficom kiinnittää huomiota huviveneitä koskevan sääntelyn selkeyteen käymäläjätevesien osalta. Nykytilanteessa sääntelyä voidaan pitää osin epäselvänä, koska voimassa oleva merenkulun ympäristönsuojelulain 5 luvun 4 § sisältää viittauksia Helsingin sopimukseen, mutta pykälän sisältö ei kaikilta osin riittävän selkeästi konkretisoi huviveneitä koskevaa käymäläjäteveden päästökieltoa ja siihen liittyviä velvoitteita.

Traficom arvioi, että huviveneiden käymäläjätevesien käsittelyä ja jätehuoltoa koskeva käytännön ohjaus perustuu osin myös veneseurojen katsastusohjeisiin ja muuhun ei-sitovaan

ohjeistukseen. Sääntelyn tulkinnanvaraisuus voi vaikeuttaa velvoitteiden ymmärtämistä ja yhtenäistä soveltamista käytännössä.

Traficom katsoo, että viranomaisen saaman palautteen perusteella on perusteltua arvioida tarvetta täsmentää huviveneitä koskevaa sääntelyä nimenomaisesti MYSL 5 luvun 4 §:ssä siten, että pykälä selkeämmin ilmaisee huviveneitä koskevat velvoitteet käymäläjätevesien keräämisestä ja niiden päästämisen rajoituksista.

Traficom pitää lisäksi perusteltuna arvioida, tulisiko käymäläjäteveden päästökieltoa täsmentää huviveneiden osalta Suomen vesialueilla, mikäli sääntelyn tavoitteena on yksiselitteisesti estää käymäläjätevesien päästäminen vesistöön huvialuksista.

Muut ehdotukset

Rikkipäästöjä koskeva sääntely (voimassa oleva MYSL 7 luvun 10 §)

Traficom huomauttaa, että merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvun 10 §:n 2 ja 3 momenteilla on pantu täytäntöön EU:n rikkidirektiivin (2016/802) vaatimuksia ja ne koskevat ainoastaan rikkipäästöjen vähentämiseen tarkoitettuja päästönvähennysmenetelmiä.

Ottaen huomioon sääntelyn kehityksen ja uusien teknologioiden käyttöönoton Traficom pitää tärkeänä, että säännöksen soveltamisalaa ja sanamuotoa tarkastellaan siten, että se vastaa yksinomaan rikkipäästöjen vähentämiseen tarkoitettujen päästönvähennysmenetelmien koekäyttöä. Muiden kuin rikkipäästöjen vähentämiseen tarkoitettujen menetelmien koekäyttöön sovelletaan MARPOL-yleissopimuksen VI-liitteen säännön 3.2 vaatimuksia.

Sanna Sonninen

Johtaja, Merenkulku

Tupuna Manner

Erityisasiantuntija, Merenkulun sääntely ja kv-yhteistyö

Aluspäästömaksu

-

Muut aluspäästädirektiivistä johtuvat muutokset

-

Päästöjä koskevat säännökset

-

MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutokset

-

Muut ehdotukset

-

Sonninen Sanna
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)

Manner Tupuna
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)